Reactie op locatie NoordOost voor een mogelijk AZC: NEE

Bezwaar: impact op buurt en omgeving

De rek is wel uit deze omgeving. Een AZC op deze plek, die nu volop gebruikt wordt voor parkeren, evenementen en dagelijks verkeer (fietsen, doorgang naar scholen, industriegebied, dorpen Aengwirden) en recreatie (buitenspelen, joggen, honden uitlaat en ontmoetingsplek, discgolf etcetera) is een te grote risicofactor voor de omliggende buurt Heerenveen-Noord, die al flink onder druk staat.

Hieronder deel ik met u de reeks bezwaren, zorgen en vragen die mij al geruime tijd bezig houden, en met mij vele andere betrokken buurtbewoners.
Ik woon mijn hele leven in Heerenveen en inmiddels al ruim 15 jaar (terug) in deze wijk Heerenveen Noord. Sparen, een woning kopen en langzaam maar zeker opknappen en verduurzamen met o.a. isolatie, zonnepanelen, verlaging gasgebruik. Een tuin met aandacht voor groen (voor egels, vogels, insecten) en historie (beukenhagen sinds de jaren 50). Tegelijkertijd zie ik om mij heen de buurt geleidelijk afzakken. De rij huurhuizen achter ons krijgt steeds meer nieuwe bewoners. Bomen worden omgehaald, stapels rommel verrijzen in de achtertuinen en er wordt niet geïnvesteerd in gordijnen, een scheef laken kan namelijk ook. De straat voor ons heeft meerdere woningen die particulier verhuurd worden, allen aan arbeidsmigranten. Allemaal tijdelijke bewoners, die niet echt meedoen. Ze doen geen moeite, maar leveren wel druk op en vragen aandacht van het systeem. Vandalisme en verkeersinfarcten komen met steeds grotere regelmaat voor. Waar blijft de balans, waar blijft ons woongenot, waar doen we het eigenlijk nog voor?

Gebiedsvisie en onduidelijkheden

In de laatste versie van de gebiedsvisie a32 wordt gesproken over woningbouw in de strook langs Weinmakker vanaf OSG tot aan kantoren K.R. Poststraat. De aangewezen mogelijke locatie voor een AZC hierin lijkt te schuiven. Zowel op de avond in juni in het sc Heerenveen stadion (presentatie door bureau Zwarte Hond) als op de avond 20 september in Pniel (dhr. Johan Apperloo) kon de gespreksleider geen duidelijkheid geven over exacte locatie, anders dan: ergens aan de zuidkant van het gebied. Is de locatie werkelijk nog fluïde tussen BMX-baan en kantoren, of is er wel degelijk meer aan te geven zoals huidige groenstrook, huidige carpool of huidige gravelveld waar nu de hekken voor de busremise staan (en waar dit rondje met de hond dus helaas al niet meer mogelijk is)? In de media lees ik dat 30% van de huidige discgolfholes zullen moeten verdwijnen. Klopt dit? Anders dan alle overige wijken in Heerenveen grenst onze wijk niet zijdelings of schuin aan de Heide of aan Oranjewoud en bovendien is onze wijk ouder en daarmee minder ruim en groen opgezet. Het huidige groengebied heeft daarmee voor de 3900 inwoners van de wijk een hele belangrijke functie, een groene uitlaatklep en sportieve toegangspoort naar de wijk en naar de rest van Heerenveen. Hier putten wij enorm veel voordeel uit, en dit willen wij in de toekomst ook graag kunnen blijven doen!

Spreiding

Als u, zoals u zelf aangeeft, naar de inwoners van de gemeente Heerenveen heeft geluisterd door te kijken naar meerdere kleinschalige opvanglocaties, en vervolgens in de hele gemeente twee locaties voor elk 150 personen aanwijst, in twee aangrenzende gebieden, met hemelsbreed amper een kilometer ertussen, vind u dan écht dat u hiermee tegemoet komt aan het verzoek van de inwoners? Echt? Wij verzochten dit namelijk ook en vinden van niet!

Komt er een nieuwe informatieavond voor de bewoners van de tussenliggende nieuwe looproute die in dat geval zal ontstaan? Zijn zij intussen geïnformeerd met een persoonlijke brief, of moeten zij het doen met dezelfde informatie als de overige Heerenveners? Dit betekent dat hun inspreekmomentum wel heel kort is?

Inzicht in veiligheid en risicofactoren

Op 12 juli 2023 gaf de politie ZO-Fryslan per brief haar officiële zienswijze aan Heerenveen over de toen drie beoogde locaties, waaronder NoordOost (dit is dan nog een meer noordelijk gelegen locatie dan het NoordOost waarover nu, november 2024, gesproken wordt). In zijn algemeenheid geeft de politie aan dat de komst van een AZC één op één te linken is aan een toename van overlast en strafbare feiten in de omgeving. Zienswijze van de politie over het IVP is dat er ook nu al meer capaciteit bij zou moeten komen, maar dat gevreesd wordt voor het bevriezen of zelfs bezuinigen op de begroting. Over locatie Feanplantsoen zegt de politie in diezelfde zienswijze: 'de wijk staat bij ons bekend als kwetsbaar'. CBS cijfers laten echter zien dat de wijk Noord in Heerenveen vergelijkbaar en op de meeste onderdelen nog slechter scoort als het gaat om verkeersongevallen, overlast, vandalisme en criminaliteit. Ook geeft de politie in haar brief duidelijk aan dat het plaatsen van een AZC, op korte afstand van een locatie waar nu al minderjarige asielzoekers worden opgevangen (Hiddingastraat) een gevaarlijke situatie op zal leveren. Des te vreemder is het dat er nu een voorstel ligt om op de zeer dichtbij elkaar gelegen locaties NoordOost en Skoatterwald twee toch middelgrote AZC's realiseren. Dicht bij elkaar, en ook nog steeds op korte loopafstand van de locatie Hiddingastraat.

De politie koppelt AZC's aan meer overlast en criminaliteit, en waarschuwt voor gevaarlijke situaties door clustering van locaties. Waarom worden deze zorgen niet serieus meegewogen? Hoe kan het dat de zorgen van omwonenden en politie over veiligheid en overlast nauwelijks terugkomen in de conclusies die nu op tafel liggen, terwijl dit juist een van de belangrijkste punten was tijdens de inspraakavonden?

'Koppelkansen' en andere criteria

Inzet in kader hieronder: Uw eigen criteria op basis waarvan een locatie ondermeer beoordeeld zou moeten worden.

Het kan toch niet ineens zo zijn dat 'koppelkansen' de overhand krijgen boven meer kritieke aspecten als veiligheid, leefbaarheid, toegankelijkheid van onderwijs en zorg? En is er überhaupt wel sprake van een koppelkans in Heerenveen Noord, als er AZC-woningen moeten verrijzen tussen bestaande bouw enerzijds, en kantoren, busremise en snelweg anderzijds? Er is nog helemaal niets concreets voor verdere bebouwing wonen?

Later in mijn reactie meer over het plotseling bijgekomen criterium 'koppelkans'. Ik ga eerst dieper in op de steeds toegenomen druk die er nu al op de wijk ligt.

Druk op al belaste voorzieningen

De opvang van Oekraïners en derdelanders in het Haje hotel wordt officieel niet gelijk gesteld aan asielopvang. De beide vormen van opvang hebben in praktijk echter elk net zo'n impact en soms overlast op de omgeving en op voorzieningen, waaronder scholen, lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg en de eerder genoemde politiekracht. Is er met de scholen in het gebied gesproken over de impact van een extra AZC? Op welke extra voorzieningen kunnen zij rekenen, en is dit gedurende de hele looptijd van een AZC en ook nog daarna, als statushouders zich in de wijk vestigen?

Demografie – geen kansrijke omgeving

Er wordt gesproken over een 'enclave' van aanhangers van het geloof van de bron van Christus in Nieuwehorne als meewegende factor om de locatie aldaar af te laten vallen voor een AZC. De gelovigen houden de gordijnen dicht en doen niet mee aan het verenigingsleven. Echter de huidige opvang van 300+ personen in het Haje hotel plus GGZ-bedden zijn ook enclaves van bewoners die niet bijdragen aan een opgeruimde leefomgeving of een instandhouding van buurtvereniging en andere faciliteiten in de buurt. Waarom wordt hier nu in Noord geen rekening mee gehouden? Deze wijk vergrijst, heeft een gemiddeld lagere sociale status en kent nu al een bewezen verhouding van 11,25% tijdelijke bewoners in opvangsituaties ten opzichte van het totale aantal inwoners in de wijk (in werkelijkheid nog een veel hoger percentage door het ontbreken van exacte cijfers over particuliere ver- en onderhuur). Extra druk door een AZC is moeilijk te dragen.

Bent u zich ervan bewust dat Heerenveen-Noord veel sterker dan andere wijken en dorpen leidt onder een verder afzwakkende demografie qua inkomen, opleiding, leeftijd/vergrijzing, verhouding huur- en koopwoningen? Alleen al aan het begin van de Rozenstraat worden meerdere adressen particulier verhuurd aan arbeidsmigranten. (Deze kwamen natuurlijk ook niet naar de avond in Pniel, zij doen nergens aan mee en worden waarschijnlijk zoals steeds gebeurd over een jaar weer opgevolgd door nieuwe mensen). In de K.R. Poststraat is exact aan te wijzen waar statushouders en andere nieuwe Nederlanders wonen wiens integratie zichtbaar niet is afgerond. De tuinen worden niet onderhouden en gordijnen aan achterzijde ontbreken vaak. Contact met deze mensen onderhouden is lastig. Waarom wordt er geen rekening gehouden met sociale cohesie en de maximale stress die een wijk op dit gebied in bepaalde tijd aankan?

'Koppelkansen', transparantie en meer reële prioritering van criteria

Welke testen bent u van plan nog uit te gaan voeren voor een locatie definitief geschikt kan zijn? Dhr. Tromp verzocht begin dit jaar (29 februari), samen met twee andere partijen, om Heerenveen Noord-Oost van de lijst met mogelijk geschikte locatie af te halen, vanwege de al behoorlijk grote druk op de wijk (verkeer, scholen, opvang Hajé, GGZ, etc.etc.). Mevrouw Rozema sprak toen uit dat locatie NoordOost van de lijst af halen zou betekenen dat een geschikte locatie vinden onmogelijk zou worden. Hierbij viel toen ook ineens haar woord 'koppelkans'. Sprak zij hiermee niet enorm voor haar beurt door hier haar persoonlijke voorkeur bij voorbaat al aan te geven, aangezien het locatie onderzoek en de gesprekken met de omwonenden toen nog moesten plaatsvinden? Wat doet dit met haar rol als direct 'leidinggevende' in de projectgroep en in relatie tot het onderzoek van dhr. Apperloo dat toen nog lang niet afgerond was? En beseft u wat dit doet met het vertrouwen van omwonenden?

Infrastructuur en looproutes

Wordt er alsnog een stresstest gedaan als het gaat om infra en logistiek in de buurt? Op de site van gemeente Heerenveen staat nu 'wij denken' dat de looproute via de KR Poststraat zal zijn. Nou, wij weten wel zeker dat de looproute Anjelierstraat wordt. Dat is namelijk nu ook al het geval met alle carpoolers, zeker sinds het voormalige olifantenpaadje, tegen de wens van omwonenden in, bestraat is, en nu rechtstreeks op deze straat met voorheen alleen bestemmingsverkeer uitkomt.

De gemeente dacht ook te weten dat de nieuwe turborotonde voldoende capaciteit voor verkeer zou bieden tot tenminste het jaar 2030. Dat is nu ook achterhaald. Een dikke tien minuten om in de ochtendspits vanaf de Anjelierstraat de snelweg op te komen is eerder regel dan uitzondering. Welke signalen heeft u nog nodig, en welke serieuze omgevingstesten mogen de inwoners van Heerenveen alsnog van u verwachten? Zie dit alstublieft breed, verkeer, geluid, et cetera.

Proces en draagvlak

De notulen van de zeer besloten avond voor omwonenden in de Pnielkerk op 30 september waren van dermate lage kwaliteit dat ik van meerdere bewoners heb gehoord dat het geen doen was om hier achteraf nog verbeteringen in aan te brengen. Dit is ook mijn persoonlijke ervaring. Wordt er binnen de gemeente, bijvoorbeeld bij raadsvergaderingen altijd op deze manier genotuleerd? Zo nee, waarom is daar dan nu van afgeweken? U bent vast op de hoogte van tegenwoordig eenvoudig toegankelijke manieren om audio op te nemen en te transcriberen. Waarom is hier niet voor gekozen? Nu u weet dat er afstand gedaan wordt van deze notulen die incompleet zijn en op belangrijke punten afwijken van wat er gebeurd en gezegd is deze avond, zou u dan alsnog opnieuw gekozen hebben voor deze manier van verslaglegging?

Een voorbeeld: Tijdens de avond in Pniel kwamen er in de gemeente Heerenveen vijf 'kansrijke' locaties ter tafel. Er werd gevraagd in hoeverre er rekening gehouden werd met de afstand tussen locaties. Bijvoorbeeld: betekent een locatie in Heerenveen dan dat er geen tweede locatie in Heerenveen komt maar er een voorkeur ontstaat voor een tweede locatie in een van de andere kernen binnen de gemeente, of juist andersom? De projectleider Johan Apperloo gaf aan dit een interessante invalshoek te vinden, waar nog totaal niet bij stilgestaan was. Nu blijkt dat het voorlopige advies naar twee nabijgelegen locaties in Heerenveen wijst, en in uw brief van 12 november staat hiervoor als reden genoemd 'koppelkans'. Deze verzonnen reden, waar de inwoners niet eerder over geïnformeerd zijn, doet heel erg sterk afbreuk doet aan de voorkeur van inwoners voor een grotere spreiding van aantallen en locaties. Is dit zoals het lijkt een reden die de gemeente Heerenveen (mevrouw Rozema) heeft bedacht, of is er in de tussentijd ook weer met het COA gesproken? Waarom worden de uitkomsten van de gesprekken met het COA niet openbaar gedeeld, net zoals dat met de gesprekken met omwonenden van de vijf locaties is gebeurd? Wilt u dit op verzoek, bij deze, alsnog doen?

Vragen en onduidelijkheden

Welke mogelijkheden zijn er voor de drie partijen gemeente, COA en vastgoedeigenaar om de looptijd te verkorten cq verlengen? Op welke gronden? Welke aanpassing van de huidige bestemming is er benodigd op het aangewezen stuk grond? Er wordt in uw

laatste rapport wel heel luchtig gedaan over de mogelijke waardedaling van huizen in de omgeving van het AZC. Op basis van welke gegevens wordt geconcludeerd dat de impact “beperkt” zal zijn? Uit welke fondsen kunnen de direct omwonenden aanspraak maken op planschade?

Is er al een partij bekend die het AZC wil gaan bouwen? Is er al een partij bekend die het AZC in eigendom wil nemen voor verhuur aan het COA? Welke inspraak of mogelijkheid tot meedenken is er voorzien voor inwoners in het vaststellen van de uiteindelijke overeenkomst met het COA? Hierbij denk ik aan maximale looptijd, wat te doen bij overschrijding maximaal aantal bewoners, afspraken over onderhoud, veiligheid et cetera. En over die maximale looptijd. Er wordt nu gesproken over een AZC voor minimaal 10 jaar. Bedenk u; als dit verlengd zou worden met nog eens 5 of 10 jaar, dan zijn de AZC woningen intensief gebruikt door 8 m/v alweer aan een grondige opknapbeurt toe. We zijn dan 15-20 jaar verder en dus komen deze woningen sowieso al te laat voor de huidige kinderen in de wijk. Geen koppelkans nu, en ook niet in de toekomst dus.

Noord doet al heel veel qua opvang. Er zijn nog andere oplossingen!

Waarom wordt locatie het Feanplantsoen als een duidelijk af te scheiden en heel centrale plek niet opnieuw meegewogen nu het advies toch is om de locaties zó dichtbij elkaar te doen dat er in feite toch één groot AZC wordt voorgesteld?

Samenvatting:

- Het voorstel voor een AZC in Heerenveen-Noord veroorzaakt grote zorgen over veiligheid, leefbaarheid en voorzieningen.

- De wijk staat al onder druk door demografische en sociale verschuivingen en problemen met toenemend verkeer, en kan groengebieden niet missen.

- Onvoldoende spreiding van opvanglocaties over de gehele gemeente en een gebrekkige transparantie in besluitvorming zorgen voor nog minder draagvlak bij huidige bewoners van de wijk.

- Er is behoefte aan aanvullende tests, betere communicatie en heroverweging van locaties.